

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 1.01.01.03

**Inventaris van het archief van de Kamer der Beden
van de Generaliteit: Tresorier-Generaal; Ontvanger-
Generaal der Beden van de Generaliteit, 1576-1581**

Versie: 24-07-2023

R. Bijlsma, C.H. van Marle

Nationaal Archief, Den Haag 1976

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Verwante archieven.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
Bijlagen.....	17
Concordans van de Regeringsarchieven naar de Staten-Generaal.....	17

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Regeringsarchieven Geünieerde Provinciën III

Archiefbloknummer:

14

Omvang:

49 inventarisnummer(s); 0,30 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven documenten. De Nederlandse stukken van voor ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de Oud-Hollandse klerkencursief.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Kamer der Beden van de Generaliteit (1577-1581)

Tresorier-Generaal der Oorlogen, Ontvanger-Generaal der Beden van de Generaliteit

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Bevat stukken betreffende financiële zaken en belastingheffing afkomstig van de Kamer der Beden en de tresorier-generaal en ontvanger-generaal der beden van de Staten-Generaal uit de periode 1577-1581

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Regeringsarchieven Geünieerde Provinciën III, nummer toegang 1.01.01.03, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Beden Generaliteit, 1.01.01.03, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Zie voor een uitgebreide beschrijving van de geschiedenis van de archiefvormer de algemene inleiding [1.01.01.00](#).

1577 jan. 29, 30	In de resoluties van de Staten Generaal wordt melding gemaakt van “Messieurs commis à la Chambre des Aydes”.
1577 februari 11	In de resoluties van de Staten Generaal wordt melding gemaakt van “l’Instruction faicte pour la Chambre des Aides”; deze instructie is waarschijnlijk nooit in werking getreden. (Concept - instructie zie III - 1 van deze inventaris, afschrift in Valerius: Acta Statuum Belgii).
1577 maart 26	In de resoluties van de Staten Generaal wordt de samenstelling van de “Chambre des Aydes” besproken.
1577 april 15	Waarschijnlijk is op deze datum de instructie opgesteld; zie hiervoor: “Extraict hors l’instruction de la Chambre des Aydes datée du XVme d’Avril 1577”. (III-2 van deze inventaris).
1578 juni (eind)	De bevoegdheden van de kamer betreffende de uitgaven te bestrijden uit de “Aydes et moyens generaux” worden vastgelegd. Bovendien wordt er een plan opgesteld, waarin de kamer der beden samengevoegd zou worden met het College van de financiën en domeinen van Zijne Majesteit. (Zie III - 38 van deze inventaris).
1578 juli	Het bovengenoemde plan wordt door de Staten Generaal besproken; het wordt echter niet uitgevoerd. (Zie resoluties Staten Generaal dd. 27 juli 1578, 21 augustus 1578, 21 en 23 september 1578 en november 1578).
1580 oktober 20	Uit de resoluties van de Staten Generaal blijkt dat toen de Staten Generaal naar het noorden gingen, de kamer der beden achterbleef. De Staten Generaal benoemen tijdens hun vergaderingen in Amsterdam en ‘s-Gravenhage telkens personen om de financiële bescheiden te verifiëren.
1581 juli 20	In een resolutie van de Staten Generaal wordt vermeld: “Le greffier de la Chambre des Aydes Joseph Saroels avec les aultres commis de ladite chambre”. Men kan hieruit opmaken dat de Kamer der Beden is blijven bestaan tot de Staten Generaal in begin augustus 1581 uiteen gingen.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER**DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

Het archief is bij Koninklijk Besluit of ministeriële beschikking overgebracht.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Deze toegang vervangt een eerdere inventaris: R. Bijlsma 'De regeeringsarchieven der Geüniëerde en der Nader Geüniëerde Nederlandsche Provinciën 1576 september - 1588 mei' ('s-Gravenhage 1926). De inleiding hiervan bevat een schat aan informatie over de bestuurlijke organisatie en werking van het archief. Een exemplaar van deze inventaris is beschikbaar in de bibliotheek van het Nationaal Archief (signatuur: 47 C 24).

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1	Concept-instructie op het beleid der beden.
1577 februari.
Door Saroels gemerkt: Première instruction de la chambre.	1 stuk.
2	Extract uit de instructie voor de Kamer der Beden van 15 april 1577.
1577.	1 stuk.
3	Extract uit de Pacificatie van Gent van 9 november 1576.
1577.	1 stuk.
4	Minuut-commissie en -instructie voor Balthasar Schetz, om zijn overleden broer Melchior Schetz op te volgen als agent der Staten Generaal te Antwerpen voor het beleid van de financiële zaken aldaar; tevens minuut-commissie en -instructie voor zijn assistent Michiel van Breen.
1577 april 17.	1 stuk
5	Minuut - brief der Staten Generaal aan de Staten van Artois betreffende het opbrengen van hun aandeel in de onmiddellijk benodigde 780.000 Florins.
1577 augustus 22.	1 stuk
6	Staten van afrekening met het regiment van de graaf van Bossu en dat van de graaf van Megen.
1577 tweede helft.	2 stukken.
7	Concept - staat en staat der obligaties uitgegeven op naam van de Staten Generaal ter bekostiging van diverse zaken.
1577 einde.	2 katernen.
8	Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken, bewaard onder de griffier Saroels.
1578 april - 1580 oktober.	1 pak
9	Copie van het concept van een "Generale Unie", opgemaakt in april 1579.
1579.
Door Saroels foutief gemerkt: "Union d'Utrecht".	1 stuk
10A	Lijst van de lonen van de boden van de Staten Generaal, opgesteld naar een lijst van commies De Par, overgelegd door Henri Thielens.
1579.	1 stuk
10B	"Repartitie van de quoten over de verschillende gewesten". Staat, waarin de verdeling van diverse bedragen over de verschillende gewesten berekend is.
1579.	1 band
11	Copie - rekening van de rentmeester van de stad Brussel wegens uitgaven voor het regiment van kolonel Souhay, overgeleverd aan de Kamer der Beden.
28 januari 1580.	1 stuk
12	Extract - resolutie der Staten Generaal, houdend opdracht aan de Kamer der Beden	

om aan de monster-commissarissen te schrijven, met lijst van monster - commissarissen, opgesteld door de griffier Saroels.

11 februari 1579.

Instructie voor monster - commissarissen, die naar een bepaalde plaats worden gedeputeerd, opgesteld door Matthias op Advies van de prins van Oranje, de Raad van State en de Staten Generaal, en uitgereikt aan de monster-commissaris Lancelot Parasis op 10 april 1579.

1578 oktober 7.

Copie-artikelen, gesloten tussen de prins van Oranje en gedeputeerden van de vier leden van Vlaanderen enerzijds en het Schotse regiment, voorheen onder kolonel Balfour, anderzijds.

1580 december 13.

1 dossier.

13

Concept-lijfrentebrief der Staten Generaal voor Philip Mertens, brouwer te Brussel, volgens beschikking van 9 november 1580; met het advies van de Kamer der Beden van 10 maart 1579 en het request van Philip Mertens met de daarbij overgelegde documenten uit de jaren 1577 en 1578.

1580 november.

1 dossier.

Niet raadpleegbaar

14

Copie-akte der Staten Generaal betreffende de quate over de provinciën, de convoyen en licenten, en de middelen van de contributies.

24 juni 1581.

1 stuk

15

Extract - resoluties der Staten Generaal, houdende machtiging voor de griffier van de Kamer der Beden Saroels.

1581 juli 15 - 1581 juli 29.

1 omslag

17

Korte staat van ontvangsten en uitgaven, gedaan door Dirck van der Beken, tesorier - generaal over september 1576 - april 1577.

1577.

1 katern

Niet raadpleegbaar

18

Concept - formulier van een akte van indemniteit en vrijwaring van de "Etats generaulx des Pays Bas du Roy notre sire, contribuans ordinairement aux aides", voor de staten van de provinciën wegens een obligatie boven de gewone quote ten dienste van de generaliteit aangegaan. Brussel z.d.

1 stuk

19A

Copie - brief van de Staten Generaal aan de graaf van Egmond.

1577 september 19

19B

Copie - brief van de Staten Generaal aan de Raad van Vlaanderen.

1577 september 20.

19C

Akte van de Staten Generaal, waarbij de inlegering van krijgsvolk in het dorp Dielbeke verboden wordt.

1577 september 25.

19D

Copie - akte van de Staten Generaal, houdende volmacht voor Vincent de la Pasture tot het aanmonsteren van een lichter pioniers.

1577 september

19E

Copie - brief van de Staten Generaal aan de Staten van Bourgondië.

1577 oktober 24.

- 19F** Copie - verklaring van de Staten Generaal, dat zij Don Juan sedert zijn retraite naar Namen niet langer als gouverneur - en kapitein - generaal van de koning, maar als vijand van het land beschouwen.
1577 december 7
- 19G** Copie - brief van de Staten Generaal aan de Staten van Gelderland.
1577 december 15 1 omslag.
Ontbreekt
19G ontbreekt.
- 20** Copie - verklaring van Matthias en de Raad van State aan de Staten Generaal.
1578 maart 19. 1 stuk
- 21** Staat van obligaties uitgegeven op naam van de Staten en de vier leden van Vlaanderen, tesamen bedragende hun quote van 2.780.000 ponden Artois, nagezien door de Kamer der Beden.
1577 oktober 7. 1 stuk
- 22A** Staat van betalingen, gedaan door Henegouwen, Artois, Lille, Douay en Orchies op hun quoten in de geconsenteerde 2.780.000 ponden Artois.
1578 januari 1 katern
- 22B** Staat van gelden, betaald aan tesorier Van der Beken ter voldoening van de quooten door Vlaanderen, Artois, Henegouwen, Valenciennes, Namen, Lille, Douay en Orchies, Doornik, het Doornikse en Mechelen.
1578 april 1 katern
- 23A** Concept - obligatie, waarbij de Staten Generaal zich verbinden om binnen 6 maanden de som van 5000 pond sterling, betaald in Londen aan de gezant de markies van Havrech, aan de koningin van Engeland terug te betalen.
1578 apri 20. 1 charter
- 23B** Concept - obligatie, waarbij de Staten Generaal zich verbinden om binnen 6 maanden de som van 20.000 pond sterling, betaald in Hamburg door Christopher Hoddesdon aan Isaac Weicter, gemachtigde van de paltsgraaf hertog Johan Casimir, terug te betalen aan de koningin van Engeland. Met klad.
1578 mei 17. 2 stukken
- 23C** Concept - obligatie, waarin de Staten Generaal zich verbinden om binnen 6 maanden de som van 20.000 pond sterling, door William Davidson te Antwerpen aan hen uitbetaald, terug te betalen aan de koningin van Engeland. Met bijgevoegde tweede, niet volledig ingevuld exemplaar.
1578 juli 11. 2 charters
- 24** Staat van gelden door Vlaanderen, Artois, Henegouwen, Valenciennes, Lille, Douay en Orchies, Doornik en het Doornikse, op hun quoten verstrekt aan tesorier - generaal Van der Beken tot juli 1578.
1578. 1 stuk
- 25** Copie - remonstrantie, ingediend namens de paltsgraaf hertog Johan Casimir, en door de Staten Generaal in behandeling genomen.
20 juni 1578. 1 stuk
- 26** Copie - brief van George de Lalaing, graaf van Rennenberg aan de Staten Generaal.

-
	1578 juli 19.	1 stuk
27	Copie - aktie der Staten Generaal, houdende machtiging voor Balthasar Schetz, heer van Grobbendonck, tot het ontvangen uit de tol van Brabant van 3500 ponden Artois, door hem uitbetaald aan de kapiteins van het voormalig regiment van de graaf van Bossu.
1578 juli 28,	1 stuk
28	Concept - ordonnantiën van de Staten Generaal voor de tesorier - generaal van Oorlog Dirck van der Beken tot betaling van de troepen van kolonel Norwich en kapitein Edminston, met bijlagen.
1578 juli - 1578 augustus.	1 dossier
29	Uitspraak van commissarissen van de Grote Raad van Mechelen, tot vaststelling van de liquidatie van 33.000 pond opbrengst van het land en de heerlijkheid van Beaurain, eertijds toekomend aan de graaf van Roeulx, van welk bedrag de Staten Generaal 32.000 pond gelicht hebben.
1578 april 22.	1 stuk
30	Stukken betreffende de verzoeken namens aartshertog Matthias gedaan aan de Staten Generaal tot betaling van zijn tractement.
1578 september - 1578 oktober.	1 dossier
31	Concept - ordonnantie der Staten Generaal voor de tesorier - generaal van Oorlog Dirck van der Beken tot betaling van de gecasseerde Nederduitse regimenten van de baron van Hierges en de graaf van Megen, met bijlagen,
1578 november.	1 dossier.
32	Korte staat van gelden, benodigd om een generale monstering bij het leger te houden.
1578.	1 stuk.
33	Opmerkingen tot toelichting van de lijst van nieuwe belastingheffingen.
Z.d.	1 omslag.
34	Staat van de ten laste van de generaliteit verkochte los- en lijfrenten.
1576 oktober - 1578 december.
Hierin liggen los enige kladjes.	1 katern
35	Lijst van heffingen op de inkomende en uitgaande goederen, met toelichting, opgesteld door Arnoult Bernart in opdracht van de Staten Generaal.
1577 februari.	1 katern
36	Brief met bijlage van Valentin de Pardieu, heer van La Motte, maréchal de camp, aan de Staten Generaal.
1577 april 14.
Een gelijktijdige copie bevindt zich in aanwinsten 1814 - 1887, collectie Lenting 8.	2 stukken
37	Concept - vertoog van de Staten van Brabant betreffende hun voorschotten ten behoeve van de gemene middelen, met toelichtende staten.
Na 1578 mei.	1 katern.
38	Voorstel tot bijeenroeping van de Staten der verschillende provinciën op de achtste of de tiende juli, om te beraadslagen over verstrekking van gelden en coninuatie van de gemene middelen, tot zending van gedeputeerden naar de provinciën, tot	

het uitbreiden van de taken van de Kamer der Beden met de zorg voor de financiën en de domeinen des konings, en tot het uitbreiden van de Raad van State ter vervanging van de Staten Generaal.
1578 juni. 1 stuk

39 Concept - staat van gelden, verstrekt door Vlaanderen, Gelderland, Artois, Henegouwen, Valenciennes, Lille, Douay en Orchies, Namen, Doornik, het Doornikse, Utrecht en Friesland tot november 1578.
1578. 1 katern

40 Concept - plakkaat op de heffing van rechten op de inkomende en uitgaande goederen, met gebruikmaking van het plakkaat van 25 augustus 1578
Z.d.
In dorso gemerkt "Aydes". 1 stuk

BIJLAGEN

CONCORDANS VAN DE REGERINGSARCHIEVEN NAAR DE STATEN-GENERAAL

De loketkas heeft bij de herinventarisatie van het archief van de Staten-Generaal door Japikse de oorspronkelijke nummering behouden.

Regeringsarchieven	Staten-Generaal
1	loketkas lopende 52
2	loketkas lopende 52.1
3	loketkas lopende 52.2
4	loketkas lopende 52.3
5	loketkas lopende 52.4
6	loketkas lopende 52.5
7	loketkas lopende 52.6
8	loketkas lopende 52.7
9	loketkas lopende 52.8
10A	loketkas lopende 52.9
10B	loketkas lopende 28
11	loketkas lopende 52.10
12	loketkas lopende 101
13	loketkas lopende 52.11
14	loketkas lopende 52.12
15	loketkas lopende 52.13
16	staten generaal 1*
17	loketkas lopende 22.1
18	loketkas lopende 25
19A-G	loketkas lopende 25.1
20	loketkas lopende 25.2
21	loketkas lopende 22
22A	loketkas lopende 25.3
22B	loketkas lopende 25.4
23A	loketkas lopende 25.5
23B	loketkas lopende 25.5
23C	loketkas lopende 25.5
24	loketkas lopende 25.6
25	loketkas lopende 25.7
26	loketkas lopende 25.8
27	loketkas lopende 25.9

Regeringsarchieven	Staten-Generaal
28	loketkas lopende 25.10
29	loketkas lopende 25.11
30	loketkas lopende 25.12
31	loketkas lopende 25.13
32	loketkas lopende 25.14
33	loketkas lopende 25.15
34	loketkas lopende 13
35	loketkas lopende 22.2
36	loketkas lopende 22.3
37	loketkas lopende 22.4
38	loketkas lopende 22,5
39	loketkas lopende 22.6
40	loketkas lopende 22.7